

ДЕЦА-ЉУДИ

Звали су се Јоца, Моца и Тоца; извршили недавно сва тројица заједно, тридесет и једну годину, извршили лотада триста чуда. Триста чуда је забирно има дивно чудо, чудо чудо, право чудо, што ће рећи да лечачи као и одрасли изводе чуда озбиљна и неозбиљна. Имена су им постала овако: Јоца — родитељи Војводани — био је Јоца, и оставе Јоца, иако он ма свако питање о именим одговара: Јован. Моца је мали Јеврејин и зове се Мора, али како се Јона и он слажу као два слика, морала су се и имена подесити и на слик. Тоца је сељаче, крштено Антоније, а прозван Тонка. Јона и Моца су пронашли да је то женско име и улесише и трећи слик.

Моје прво познанство с њима било је, што би се данас рекло филмско: неколико лепих и речитих слика које се памте. Декала сам тамо ма дунаву, да дођем на ред за ~~чуновину~~ и превоз отривног дрвета. Било је пролећно јутро, београдско пролеће: мало топло, мало хладно и на Дунаву много ~~храст~~ блатно. Чух од руководиоца: ~~Ваш~~ ред ће доћи на ред тек око четири пет после полне. Вероватно ћете за данас ви бити последњи, али свакако ћете дрво добити данас, дакле чекајте!

Мада топло, мало хладно! радост што ћу добити дрво, и разочаровање што треба ћео да пречекати. Ама како ћу без залогаја хлеба до под моћ! — па има вељда ту његде нека мејза, распитајте времена имате доста... Стамте, стамте, ја у полне илем кући и враћам се овамо тачно у један и по, па ћу вам нешто донети из вароши, или од моје куће.

Товаре, одвозе дрво. Древа су: добра букова и деније мешавина; дели се свакоме попола. Али су и она лошија дрва добра: здрава, тешка. Коњи кириџијски се истежу, кочијаши псују и шибају, колсни усели све дубљи и дубљи, блато на точковима и коњским копитима густо и лепљиво као смола. Гледам, гледам, па као што то сви кукавички радијо, утврдим да више не могу да гледам. Да бих променила занимање, кренем из те удвоиште узбрдо на граду и сврачавим у мирну улицу. Народ прекопава и чисти травнике. Народ, дакако то су и

депа. Ту нађох и тројицу мојих каснијих младих пријатеља: Јоцу, Мону, и Тоцу.

Узеши за себе један травни сквер и поделиши га у три деонице. Сад почиње филм, онак је старијски, безгласни, јер депа ћуте као мушице. Јона чучи, чучи за дивно чује: држи се само на ногним прстима, оно од стопала до колена и од колена до бедара превило се и легло једно на друго као једна линија, грудни кош притиснут земљи. Јона носи маочаре, вил му није најоштрији, али разлог за то је њакав његов став лежи у методу његова рада. Будаком малим будаком улара из непосредне близине, али снажно и сигурно као што кутица, ако сте гледали кратком шапом разбија земљу. Удари Јону три-четири пута истури свежу земљу, спусти булак, ручицама одмах невероватно брзо и вешто вади каменчиће и корење, слаже методички корење, на једну камење на другу гомилу — опет будак у руке... Кад једну површину уреди, забаци лепу прву косу, поправи маочаре, ручицама гледи и поравњује сомотну земљу грѓураву као његова коса, усне скупља и развлачи у радостан осмех, као да мирише земљу и осећа да мирише и зумбул на једар лист купује, на кокише.

Моца стоји, правилно нађут, као давашњи копач, и улара из правилног замаха: витка будаком увек у истој рационално одмереној кривуљи, и вили се, жури, и у школи, и кад слуша. Пред њим, розбијени комади тла, камење и покојна пиревина полежу као земља при орачу: овде прха, онде тврда. Кад све прекопа, онда ће крцати тврде грудве, чистити, грабуљати, ~~сејдим~~ ^{бојиц} фабрикатором грабуљице. Тоца иако сељак, или не зна копати, или је лен. Стоји прав укопан, гледа лево лесно, види што треба и што не треба, прави гримасе за триста чуда. Па се тек сети деонице и узме клатити будак као велико звоно на торњу, спремати га за измах. Измах и домаћи испадају огромни: будак се занесе над главу, и безмало у жеђа Тоцина, и кад падне, ископа тако дубоку рупу да земља и каменчићи прсију на све стране. Моца га погледа у недоумници, а Јона само шчисти ручицом земљу из косе, и одмах удеја руку у рад.

Девојчица једна најшла загледала се и она у дечаке, није опазила извађене оградне кочиће спотакла се и пала. Тоца је све тачно видео. — Је ли не гледаш кад идеши? — оћеш веља да ти за два-три кочића ~~избивају~~

3

намештам првено барјаче и лампу! — Јевојчица се лако дигла смеје се, купи ко-
су која се у паду разлетела. — Дад јој то до чешњић — зна Мона од кога се са си-
гурношћу тражи чешњић. Јона добаци чешњић и одмах опет удени руку у посао, тач-
но као што игла на машини узази у строј и у рад.

Гледам, гледам, па као и ~~макочас~~ не могу више
да гледам.

— А ти мали како се зовеш могao би баш мало пожурити. Измаји
ће ти другови!

— Ех шта вреди да се мучим, кад ће за мележу ~~дана~~ све то опет
бити изгажено...

Моца га брани: — Он тако: ~~он~~ ари јешиери, па тек запне. —

Јона се смеши, главу не дике.

Ја кренула на дрвиште, а све се осврћем: Денељуди, свет.

Ско три сата, или да се одморе, или због оних триста чу-
да, ево их и њих тројица, на дрвиште. Пут у тој удаљини толико се међутим раска-
њава и избрздао, да је прва мука била посматрати коње и људе. Натовари кирици-
ја два метра, купац закопчава капут: Жале богу, једаред, кад тамо, коњи не могу
ни да крену, само ~~ко~~ дубље забадају у блато несрећне ноге. Кочијаш почине да
узнемирује све свеце на небу, да удара коња по бедрима, по трбуху, по очима. Ко-
њи се стресају, зноје, потежу, полежу — кад би могли врискати би.

— Скидај половину, одвези оно ресто до горе, врати
се по ово. — Псовка. — Ко је јом тако возио! — Не псуј, не може друкчије и квит!

Сви помажу да се дрво забаци с кола. Јона салачи цепанице,
као да се вежбао у том. Моца ~~хвата~~ слаже забачене цепке, да би се ~~хвата~~
опет натовариле, и мало-мако па потапше једног или другог коња по врату, и гугут-
ије му неку лепу реч. Кад кола крену, Моца он је најразвијенији ~~гура~~, и чак и то-
чак покушава од блате ~~одлепити~~. Кад воз најзад ~~измакне~~, Јона и Мона трче за коли-
ма, јер и тамо треба стоваривати. Тркне за њима и Џона. Кад се враћају, кочијаш
их попне на кола, и они стојећи у колима, триумфално стижу матраг.

А ти Тоџо — шапће му дискретно Мона — богами, не ~~ко~~

може тако... Зар је видиш, полипсаће сироти коњи!

— Море претварају се кочијаша кад псују, и претварају се и те лене коњускаре.. Само се забадава мучите вас двоје, будале...

У том тренутку започе у Јоци један природни процес, који се састоји у томе да се енергије претварају једна у другу. Енергије аргумента из главице Јоцине стадоше се купити у његовим шачицама и прстићима, и он, без речи, ошамари тоцу.

Муњевито затим, по којој земени енергија сада, то је теже рећи, Модра приђе мирно Јоци и ошамари га. Ваљда по познатој ~~весотији~~ мириљубивој природи, која је иша до правог чуда није могао да види свога Јоцу, да поднесе свога Јоцу кад удара шамер.

~~Богдан~~ ~~Богдан~~, је (то) све неки мали компанија, школски друг лечачка, и тако се цела ствар сутрадан довршила у школи. Учитељ, како учитељи због триста чуда морају да упротивавају скучајеве и пресуде, казнио је сву тројицу истим казнама.

Причали су ми неки дан касније, кад су дошли код мене по велику реткост, по гумици — да су загрђени изашли из апса, а учитељ се смејао и свакога још мало чвркнуо у главу.

XX

Записах ово да бих мога поновити, по који пут, и из стогу уверења: Узелудна служба је најплеменитија и нај~~добротија~~ служба. Биће човек и радник ко то може.

изнад овог склопа